

C173 – FIN10

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2008-2009

31 maart 2009

HANDELINGEN

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de verkeersbelasting	1
Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de transferstudie	1
BIJLAGEN	
Bijlagen bij de vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de transferstudie	9

Waarnemend voorzitter: de heer Eric Van Rompuy

Vraag om uitleg van de heer Koen Van den Heuvel tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de verkeersbelasting

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, mijnheer de voorzitter, geachte collega's, we hebben allemaal in de krant kunnen lezen dat de federale overheidsdienst Financiën de verkeersbelasting op autovoertuigen te laat naar een aantal belastingplichtigen heeft verstuurd. Er volgde een boete van 50 euro. De administratie heeft achteraf gezegd dat ze die boete zou kwijtschelden.

Mijnheer de minister, in welke mate hebben deze foutjes van de federale overheidsdienst Financiën – niet de eerste in de rij – gevolgen gehad voor de ontvangsten van het Vlaamse Gewest?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, u verwijst naar een probleem dat is gerezen bij de invordering van de verkeersbelasting. U weet dat dit nog steeds gebeurt door de FOD Financiën. We zijn daar dan ook even te rade gegaan.

De verkeersbelasting moet worden betaald uiterlijk de laatste dag van de maand volgend op de maand van de inschrijving of de zogenaamde 'verjaarmaand'. Normaliter wordt u aan deze verplichting herinnerd door middel van een 'uitnodiging tot betaling'. Bij gebrek aan vrijwillige betaling gaat de administratie over tot inkohiering en moet de belastingplichtige onmiddellijk de verkeersbelasting betalen, verhoogd met een administratieve boete van 50 euro.

Nu blijkt er in het najaar van 2008 een pakket uitnodigingen verzonden te zijn geweest dat om een nog onbekende reden nooit bij de belastingplichtigen is aangekomen. Daarop heeft de administratie beslist die 50 euro administratieve boete voor alle betrokken belastingplichtigen kwijt te schelden.

Welke gevolgen heeft dit voorval voor de gewestelijke ontvangsten? Het zou natuurlijk al te cynisch zijn te spreken van een 'verlies' van de administratieve boetes van 50 euro. We gaan ervan uit dat iedereen op tijd betaalt, en dus worden de boetes niet mee begroot. Deze

potentiële meerontvangst was uiteraard ook nooit meegenomen in de gebudgetteerde ontvangstenraming in de middelenbegroting.

Er is wel een lichte vertraging bij de ontvangsten van de verkeersbelastingen zelf omdat er niet spontaan werd betaald, maar pas na inkohiering. Dit levert dus een vertraging op in de ontvangsten van ongeveer 2 tot 3 maanden. Maar je moet dit in zijn juiste context plaatsen, uiteraard. Voor het Vlaamse Gewest zijn er ongeveer 3,9 miljoen belastingplichtigen. Het gaat hier over ongeveer 20.000 dossiers die een vertraging van 2 tot 3 maanden hebben opgelopen. Laat ons maar zeggen dat we dit met de mantel der liefde toedekken.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de transferstudie

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Mijnheer de minister, geachte collega's, zoals u weet, heb ik al herhaaldelijk gevraagd naar de vergelijking van de studie van het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting over de transfers met de studie van de Nationale Bank van België.

Waar zitten de verschillen? Wat is de stand van zaken met deze vergelijking? Wat zijn er de resultaten van de vergelijking?

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, het is inderdaad zo dat in een land als België, met sterke communautaire gevoeligheden, dit onderwerp meer dan ooit leeft. Vanzelfsprekend verklaart dit ook waarom dergelijke studies met de regelmaat van de klok de kop op steken.

Het gaat over de vierde studie in deze legislatuur. We zijn begonnen met de studie van ABAFIM (administratie Accounting, Budgettering en Financieel Management) uit de zomer van 2004, in de feiten gemaakt door

Johan Van Gompel van KBC-studiedienst. Dan was er de reactie daarop en de oprichting van een tweetalige commissie die een studie heeft gemaakt over de methodologie en aanbevelingen heeft gedaan. Dit heeft het voorwerp uitgemaakt van een mededeling aan de Vlaamse Regering van 19 januari 2007. Dan is er de studie van de Nationale Bank van België in hun tijdschrift van september 2008. Tot slot is er de studie van het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting, dat de voorliggende nota heeft gemaakt. Professor Koen Algoed, hier aanwezig, zal deze toelichten.

Niettegenstaande u straks een volledige uitleg zult krijgen, wil ik toch trachten één algemene rode draad doorheen deze studies te trekken. En die rode draad is voor mij dat de opeenvolgende studies wel degelijk allemaal tot de conclusie komen dat er financiële transfers bestaan in ons land. Doch, de cijfermatige resultaten van al deze studies verschillen uiteraard al naargelang de gebruikte cijfers en de gebruikte methodologie.

Eén ding is in ieder geval een constante: Vlaanderen blijkt steeds 'donor' te zijn. Wallonië is steeds 'recipiënt'. Voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest zijn de resultaten verdeeld, al naargelang de gebruikte cijferreeksen en vooral de methodologie: in het ene geval is Brussel donor, in het andere geval is Brussel recipiënt.

Mijnheer de voorzitter, ik geef nu graag het woord aan professor Koen Algoed en directeur-generaal Hedwig Van der Borgh, die hun studiewerk verder zullen toelichten.

De heer Hedwig Van der Borgh, secretaris-generaal van het departement Financiën en Begroting: Ik heb zeer weinig toe te voegen aan wat de minister heeft gezegd. Ik wil nog even in herinnering brengen dat de gegevens met betrekking tot de transfers, op vraag van een vroegere minister-president door ons werden opgenomen. Zoals de minister heeft aangegeven, maakten we – weliswaar onder verantwoordelijkheid van ABAFIM – telkens gebruik van mensen die wat dat betreft meer ervaring hebben.

Wij hebben steeds gesteund op éénzelfde methodologie die al in de jaren zeventig werd ontwikkeld door het Centrum voor Economische Studies (CES). Die methodologie gaat uit van zeer eenvoudige stappen. Men probeert inkomsten en uitgaven te lokaliseren. Men bekijkt drie grote inkomsten- en uitgavenstromingen: de sociale zekerheid, de uitgaven van de federale overheid bij de sociale zekerheid en de transfers tussen gemeenschappen en gewesten die voornamelijk gebeuren vanuit de middelen.

In een tweede stap probeert men de 'juste retour' in te schatten. Ook dat is geen gemakkelijke opgave. Ik geef één voorbeeld: de CES-methode neemt het aantal Franstalige ambtenaren binnen de Federale Overheid als zijnde het aandeel dat naar Wallonië gaat. Er zou een methodologische verfijning moeten kunnen gebeuren – de vraag is

hoe – Franstalige ambtenaren kunnen uiteraard ook diensten leveren, bestemd voor Vlaanderen en vice-versa. Wij gaan er eigenlijk van uit dat deze mekaar neutraliseren, vermits deze verfijning niet in de bepaling van de 'juste retour' doen. Wij geven dus gewoon aan hoeveel Franstalige ambtenaren er zijn, t.o.v. het aandeel van Wallonië en Brussel in de economie. Op die basis bepalen we een verschil. Dat geeft een goede, weliswaar ruwe, indicatie van de transfers. Het is zeker en vast geen correct beeld. Het geeft ook geen waardeoordeel. Het geeft gewoon een kwantitatieve inschatting van de transfers.

Midden 2005 heeft een commissie zich ongeveer een jaar gebogen over de methodologie. Zij hebben hun resultaten in 2007 aan het parlement voorgesteld. Ze maakten drie grote bemerkingen. Ze hadden enerzijds methodologische kritieken. Wij erkennen dat. Wij hebben bijvoorbeeld geen verdeelsleutel voor de schuld. Schuld komt voort uit vroegere tekorten en transfers van lang geleden. De commissie had ook voorgesteld om een aantal verfijningen aan te brengen en om een aantal correcties te doen. Deze verfijningen en correcties zijn grotendeels opgenomen in de nieuwe studie die wordt voorgesteld.

Die nieuwe studie is gemaakt onder verantwoordelijkheid van de minister en van het Departement Financiën en Begroting, door het Steunpunt Fiscaliteit en Begroting. Ter herinnering: ieder beleidsdomein heeft een steunpunt. Dat is beslist door de Vlaamse Regering in 2005. Men wou het beleidsondersteunend onderzoek concentreren. Dat was een goede beslissing. In de associatie die toen voor het financieel-fiscaal onderzoek gewonnen heeft, namelijk K.U.Leuven, Universiteit Gent en Hogeschool Gent, zijn een aantal deskundigen aanwezig die buiten het werk, zoals beschreven in de beleidsbrieven, ook aan wetenschappelijke dienstverlening kunnen doen. Eind 2007 hebben we, op vraag van het Vlaams Parlement, aan professor Algoed gevraagd om, op basis van de bemerkingen van de validatiecommissie, de cijfers te actualiseren. Dat is gebeurd en professor Algoed zal ze voorstellen.

De heer Koen Algoed, onderzoekscentrum faculteit Economie en Management van de Hogeschool-Universiteit Brussel (HUB): We hebben de transferstudie inderdaad geüpdatet, zowel qua methodologie als gebruikte data. Dat heeft enige tijd in beslag genomen, niet zozeer het op punt stellen van de methodologie, onder andere rekening houdend met enkele maar niet alle aanbevelingen van de commissie-Van de Voorde. Voornamelijk was het een probleem om aan de data te geraken. Heel veel data zitten bij de Nationale Bank van België (NBB).

Op een onrechtstreekse manier hebben we de nuttige data bekomen: verdere verfijning van de regionale rekeningen voor het jaar 2005. De vertraging had één

voordeel. Het bood de mogelijkheid om te reflecteren over de studie van de NBB, die gepubliceerd is in het Economisch Tijdschrift van september 2008.

We continueren een aantal vroegere studies, van KUL en KBC. Het in kaart brengen van transfers gebeurt zowel in het buitenland als in het binnenland. Het gaat gepaard met problemen, maar die zijn er vaak om opgelost te worden.

Een eerste soort zijn methodologische problemen. Dat heeft te maken met de keuze van woonplaats versus werkplaats. In een land waar veel pendelarbeid is, kan dat wel belangrijk zijn. Zoals aangegeven in het rapport en de studie van de NBB zijn er diverse redenen, statistisch en inhoudelijk, die pleiten voor het woonplaatsprincipe.

Een groter methodologisch probleem is het feit dat dergelijke studies vooral meten. Het is de invalshoek van een boekhouder. Je brengt fiscale stromen in kaart. Maar heb je zicht op de evolutie over de tijd heen? Daarop hebben we geen zicht omdat we enkel de oefening gedaan hebben met de juiste data, ter beschikking gesteld door de NBB, en met de methodologie die op punt gesteld is. In die zin hebben we nog maar één observatie. Het zou zinvol zijn om die tijdreeks in de toekomst en in het verleden te reconstrueren om te zien of er een evolutie in zit. Zit er ook een evolutie of verandering over de tijd in de drie deelcomponenten, transfers in de federale begroting, transfers in de sociale zekerheid en transfers in de financiering van de gemeenschappen en gewesten?

Er is ook nood aan bijkomende studies. Het in kaart brengen van de federale stromen leert ons iets over de grootte, maar wat zegt dat voor het beleid? Zijn die transfers groot of klein? Dragen die transfers bij tot de inkomensconvergentie of houden ze bepaalde inkomensklouwen in stand en verergeren ze die nog? In die zin is zo'n studie noodzakelijk, maar ze moet worden aangevuld met macrostudies die inzoomen op het effect van transfers. Je kunt diverse transfers hebben: inkomensondersteunende transfers of transfers die de infrastructuur in economisch achterliggende gebieden stimuleren. Dat kan divergerende effecten hebben op de inkomensevolutie.

Naast de methodologische zijn er statistische problemen. Ook met de data van de NBB hebben we een beroep moeten doen op een aantal samengestelde verdeelsleutels, bijvoorbeeld het toewijzen van de indirecte belastingen. Daar hebben we de aanpak gebruikt zoals gehanteerd door de NBB. Er is een foutenmarge. Maar als je dezelfde methodologie toepast door de tijd heen, wordt die fout altijd gemaakt. En dus hoeven we ons in zekere zin enkel zorgen te maken over de verschillen.

De belangrijkste dataleverancier is de NBB via de regionale rekeningen. Daarnaast ook hebben we via het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering

(RIZIV) gedetailleerde data gekregen over 95 percent van de uitgaven in 2005.

Personenbelasting en socialezekerheidsbijdragen gebeuren op basis van het woonplaatsprincipe. Op basis van het werkplaatsprincipe zou dat mank lopen. We hebben data, maar niet vrij van statistische zonden. Als we de socialezekerheidsbijdragen volgens de werkplaats toewijzen, geeft dat problemen omdat het volgens de hoofdvestinging is. We hebben ook geen data in de sociale zekerheid voor uitkeringen op basis van werkplaats.

We bekijken drie gebieden waar er fiscale stromen kunnen zijn. In feite kijken we naar wat het verschil is tussen het aandeel van een regio in de uitgaven, bijvoorbeeld een aantal uitgavenposten in de federale begroting, en het aandeel van die regio in de financiering van die uitgaven. Daartoe hebben we een verdeelsleutel geconstrueerd aan de bijdragezijde. Stel dat de federale begroting 1 euro heeft. We spreken niet uit of die euro komt uit btw, accijnzen of personenbelasting. We hebben alles bepaald met de juiste gewichten. Voor iedere euro waarover de federale overheid beschikt, is 60,74 eurocent afkomstig van Vlaanderen, 29,13 eurocent van Wallonië en 10,13 eurocent van Brussel.

Je kunt dezelfde oefening doen voor de sociale zekerheid. Je hebt enerzijds de socialezekerheidsbijdragen, waarvan we via de regionale rekeningen de regionale verdeelsleutels via woonplaats hebben, maar anderzijds is alternatieve financiering belangrijk, de algemene dotatie vanuit de federale begroting. Daarvoor gebruiken we de specifieke verdeelsleutels indirecte belasting en middelen federale begroting. In de federale begroting zitten ook indirecte belastingen. Die zijn ietwat minder scheef verdeeld in het land. Maar socialezekerheidsbijdragen sluiten uiteraard nog nauwer aan bij de werkzaamheidsgraden. Van iedere euro in de sociale zekerheid is 62,07 eurocent afkomstig van Vlaanderen.

Om de transfers te berekenen in de federale begroting hebben we drie grote posten weerhouden: overheidsinvesteringen, overheidspensioenen, sociale voorzieningen en geld. Dat laatste is bijvoorbeeld inkomensgarantie voor ouderen. Weerhouden uitgaven financiering gemeenschappen en gewesten zijn alle dotaties die niet op basis van het 'juste retour'-principe gebeuren. Op basis van het 'juste retour'-principe is er zoals bij de twee dotaties uit de personenbelasting van de gemeenschappen en gewesten per definitie geen transfer. De NBB neemt die wel op, maar dat leidt dan een beetje tot andere conclusies.

Ik geef de resultaten op de drie domeinen. Een positief teken betekent dat je een donor bent. Een negatief teken betekent dat je een recipiënt bent. Dan blijkt dat op de drie domeinen, rijksmiddelenbegroting, sociale zekerheid en financiering van gemeenschappen en

gewesten, Vlaanderen een sponsor is. Wallonië en Brussel zijn ontvangers. De fiscale stromen in financiering van gemeenschappen en gewesten hebben deels te maken met solidariteitsbijdragen. Vlaanderen financiert dat aan 60 procent, maar krijgt daar niets van terug. Er zijn afwijkingen, bijvoorbeeld de dotatie op basis van de btw is gedeeltelijk op basis van het aantal leerlingen. Dat wijkt af van de verdeelsleutel met betrekking tot de financiering.

Ter vergelijking geef ik de resultaten van de studie van 2003. Voor Vlaanderen staat er 6,58 miljard euro. Maar omwille van gebruikte data en een andere methodologie kun je dat moeilijk vergelijken. Het is eerst van belang dat de methodologie is uitgeklaard. De tweede zaak is: krijgen we toegang tot nieuwere data van de NBB? Maar krijgen we ook toegang tot de oudere data van de NBB? Dat zou ons in staat kunnen stellen om een coherente tijdreeks aan te leggen die vergelijkingen mogelijk maakt door de tijd heen.

De studie van de NBB was interessant omdat zij aantoonde dat zij uiteraard ook in staat zijn om een transferstudie te doen. Maar zij hebben een bepaalde methodologie aangehangen. Conform het woonplaatsprincipe argumenteren ze heel uitvoerig waarom ze beschikken over verfijndere data met betrekking tot de btw. Daar hebben we ook toegang toe gekregen. De ABAFIM-studie KBC werkt met drie deelbudgetten. Daar worden de inkomsten tegenover de uitgaven gezet. De verdeling is horizontaal. De NBB hanteert een verticale invalshoek. Enerzijds worden de inkomsten vergeleken en anderzijds de uitgaven. Men kijkt naar de inkomsten per capita in het rijk en per capita in iedere regio en een afwijking wordt gedefinieerd als een fiscale stroom. Vervolgens kijkt men naar de uitgaven. Ook daar berekent men de gemiddelden per capita van het rijk en per regio. Afwijkingen worden zo gedefinieerd als transfers.

Men kan moeilijk zeggen dat er transfers zijn aan de uitgavenzijde, zonder te kijken naar de transfers aan de inkomstenzijde. De studie van de Nationale Bank is zeker relevant, maar focust op één cijfer. Men kan in feite enkel iets zeggen over het globale cijfer. Het is onevenwichtig om te zeggen dat de transfers in de sociale zekerheid afgenomen zijn, want de studie van de Nationale Bank is enkel gebaseerd op de uitgavenzijde.

Het resultaat is dat Brussel een beetje divergeert, maar dat heeft ook te maken met de behouden uitgaven. In tegenstelling met de ABAFIM-studie zijn de overheidsinvesteringen niet behouden door de Nationale Bank. De impliciete veronderstelling van de Nationale Bank is dat de uitgaven gelijk per capita gebeuren in de drie gewesten en geen aanleiding geven tot transfers. Het bedrag van 5 miljard euro is een ordegrootte. De Nationale Bank zou ook die oefening kunnen doen, met zijn methodologie, voor de verschillende jaren.

Om het verschil met de studie van de Nationale Bank te duiden, hebben we ook de methodologie van de Nationale Bank toegepast op alle uitgaven die behouden zijn in de ABAFIM-studie. Het voordeel van de studie van de Nationale Bank zit vooral aan de inkomstenzijde. Bijna alle inkomsten worden bekeken, op een paar kleine posten na. Maar aan de uitgavenzijde beperkt men zich tot een aantal uitgaven categorieën. De ABAFIM-studie werkt omgekeerd en werkt met gesloten boeken, met drie deelposten. De impliciete veronderstelling van de ABAFIM-studie was dat de niet-behouden inkomsten – want er zijn natuurlijk nog andere posten dan de posten in de federale begroting, de financiering van gemeenschappen en gewesten en de sociale zekerheid – volgens de juiste retour verdeeld worden. De Nationale Bank veronderstelt met betrekking tot de uitgaven die niet behouden zijn, dat ze gelijk per capita gebeuren in elk gewest en geen aanleiding geven tot transfers.

We kunnen de twee samenvoegen – de benadering van de Nationale Bank aan de inkomstenzijde en de ABAFIM-benadering aan de uitgavenzijde –, want we hebben data over een aantal uitgavenposten. De Nationale Bank had ook de dienstencheques opgenomen. Dat was een kleine post, maar daar zijn bijvoorbeeld transfers naar Vlaanderen en ontvangsten voor Vlaanderen, want Vlaanderen krijgt meer dan het rijksgemiddelde per capita.

Als we de resultaten toepassen, blijkt dat Brussel opnieuw een recipiënt wordt. Dat heeft natuurlijk te maken met de scheve verdeling van overheidsinvesteringen. Kijkt men naar de situatie van Brussel als hoofdstad dan krijgt men deze resultaten. Vlaanderen heeft een uitgaande fiscale stroom van 6 miljard euro. Wallonië blijft de grote recipiënt, voor 5,6 miljard euro.

Tot slot een aantal aanbevelingen. Zowel de studie van de Nationale Bank als ABAFIM kan vertekend zijn. We hebben de mix gedaan en zien in welke richting het gaat. Door bepaalde uitgaven al dan niet op te nemen, kan men het resultaat wel degelijk beïnvloeden.

Ik denk dat er nood is aan een stabiele berekeningsmethode. Ik verwijs naar de loonnorm, waar men werkt met het secretariaat van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, dat ook op zoek gaat naar bijvoorbeeld OESO-data, maar de methode wordt niet in vraag gesteld. Men kan de loonnorm of de transferstudie in vraag stellen, maar de methode op zich wordt niet in vraag gesteld. Er is nood aan een secretariaat dat de data kan aanleveren. De natuurlijke kandidaat lijkt de Nationale Bank te zijn, want die is de hoeder van de regionale rekeningen.

Dergelijke studie is zinvol, maar er is zeker nood aan complementaire macrostudies, om te zien of de transfers bijdragen tot inkomensdivergentie of -convergentie. Microstudies kunnen ook zinvol zijn, om bijvoorbeeld in

bepaalde deeltakken van de sociale zekerheid na te gaan of er oneigenlijk gebruik is.

De heer Eric Van Rompuy: Het is nu exact 30 jaar geleden dat de eerste studie over de transfers door Paul Van Rompuy en Albert Verheirstraeten, het fameuze oranje boekje, werd gepubliceerd. Dat was in de zomer van 1979.

Ik heb toen nog een debat gevoerd met Jean-Maurice Dehousse, in Luik, samen met Albert Verheirstraeten, Paul Van Rompuy en Jacques Yerna. Toen werd gezegd dat er geen methodologie was om de macrocijfers regionaal te splitsen.

Mijnheer Sauwens, u was toen voorzitter van de Volksuniejongeren. Ik herinner me nog communiqués waarin u de studie aanbeval als belangrijk.

De voorzitter: De heer Sauwens heeft het woord.

De heer Johan Sauwens: Het is net tien jaar geleden – maart 1999 – dat het Vlaams Parlement de resoluties heeft goedgekeurd die onder meer pleitten voor verregaande fiscale autonomie en de overdracht van bevoegdheden.

Mijnheer de minister, de methodologie die ontwikkeld kan worden en mee de trend in uitgaven- en inkomstenstromen kan detecteren, is natuurlijk niet onbelangrijk. Op het ogenblik dat men spreekt over een noodzakelijke herfinanciering van het federale niveau, op het ogenblik dat Brussel aan de deur klopt en op het ogenblik dat we vanuit Vlaanderen nieuwe bevoegdheden vragen, is het belangrijk om te weten in hoeverre die verschuivingen meer of minder solidariteit betekenen op Belgische schaal.

Welke conclusies gaat u en de regering trekken uit deze analyse? Zou het niet goed zijn, zoals dat op andere terreinen is gebeurd, dat een berekeningsmethode wordt vastgelegd door de regering of het parlement, die de gelegenheid biedt om in de toekomst de zaken wat sneller en korter op de bal te kunnen opvolgen?

Ik heb nog een aantal vragen die ik schriftelijk zal overmaken, meer bepaald in verband met de verdeling van de ontvangsten uit de vennootschapsbelasting. In hoeverre gebeurt de verdeling van de vennootschapsbelasting in beide studies op dezelfde wijze?

De heer Koen Algoed: Dat gebeurt identiek. De vennootschapsbelasting gaat ook niet over grote bedragen. We hebben dezelfde methodologie of invalshoek gebruikt.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Met deze studie zetten we opnieuw een stap vooruit. Ik denk dat de suggestie van professor Algoed meer dan behartenswaardig is.

We komen nu op het niveau om de besprekingen te starten met de Nationale Bank, om tot een werkbare methodologie en afbakening van bevoegdheden en verantwoordelijkheden te komen.

Het is belangrijk dat, op het moment dat de Vlaamse administratie bezig is voorstellen te formuleren voor de toekomstige regering, deze studie op tafel ligt en meegenomen kan worden. Ik vrees dat we inderdaad naar een warme zomer gaan, waar dit soort studies en cijfers ons zeer dienstbaar kunnen zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

BIJLAGEN

Bijlagen bij de vraag om uitleg van de heer Johan Sauwens tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de transferstudie

---

TRANSFERTEN - STUDIE

Update, als gevolg van het debat, gevoerd in
het Vlaamse Parlement d.d. 24/4/2007.

In opdracht van de Vlaamse Regering, vertegenwoordigd door de
Vlaamse Minister-Vice President, Dirk Van Mechelen

Ter herinnering

- > 2001 : Abafim (thans Departement F&B) heeft de verantwoordelijkheid opgenomen om – op basis van een methodologie van het CES-Leuven – op regelmatige tijdstippen de gegevens te laten actualiseren en de hieruit voortkomende resultaten ter beschikking te houden
- > Resultaten van deze methodologie geven een (ruwe) benadering van de inter-regionale transferts

In opdracht van de Vlaamse Regering, vertegenwoordigd door de
Vlaamse Minister-Vice President, Dirk Van Mechelen

Methodologie CES

STAP 1

Bepaling van de verdeling van de uitgaven en de inkomsten van de Centrale Overheid (inbegrepen de Sociale Zekerheid) naar de lokalisatie van de genieter/betaler

Probleem :
(zeker in verleden)
Regionale gegevens
niet beschikbaar

⇒ Benadering via
Proxies

Momenteel :
meer en meer
regionale gegevens
worden
gepubliceerd.

STAP 2

Inschatting van de "juste retour" per gewest

Probleem :
Interpretatie over
"juste retour" leidt
tot principiële
stellingnames
voorbeeld :
personenbelasting
(lokalisatie op basis
waar inkomen
ontstaat of waar het
verbruikt wordt)

STAP 3

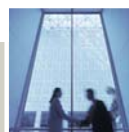
Vershil = benadering voor de interregionale transfert, zonder evenwel een waardeoordeel over de gerechtvaardigheid van de transfert.

Validatiecommissie

- > Commissie heeft een reeks aanmerkingen
  - A. Methodologische kritieken
  - B. Verfijningen
  - C. Correcties
- > Commissie doet geen aanbeveling wat een best-fit model zou zijn
- > Commissie verwijst door naar een (interfederaal) niveau
- > Gevolg : In afwachting van interfederaal initiatief wordt de laatste studie (resultaat 2004) geactualiseerd en worden de aanmerkingen onder B en C daar waar mogelijk, geïntegreerd.

Steunpunt Fiscaliteit en Begroting

- > Beslissing Vlaamse Regering 2005 : alle beleidsgericht onderzoek wordt gestroomlijnd en gecentraliseerd naar Wetenschappelijke Steunpunten toe, die op basis van competitieve uitbesteding de beste waarde (zowel wetenschappelijk – als beleidsgericht) voorstellen.
- > Voor beleidsdomein F&B : associatie van KUL-UGent-HogeSchoolGent : met een aantal sporen (cfr. beleidsbrief VI. Minister vice-President Van Mechelen):
- > met deelbudget-mogelijkheid tot financiering wetenschappelijke dienstverlening :
  - medio 2007 : Steunpunt wordt gevraagd transfert-studie te actualiseren met bijkomend jaar (2005) => toevertrouwd aan Prof. Koen Algoed.
  - 15 oktober 2008 : Steunpunt legt resultaat voor aan interne stuurgroep; suggesties worden overgemaakt aan Steunpunt, dat deze verwerkt
- > Inmiddels heeft ook studiedienst van de NBB inspanning gedaan, om op benaderende wijze de transferts te bepalen : een resultaten-vergelijking en verschilanalyse drong zich op.

Interregionale Fiscale stromen in België voor het jaar 2005

Vlaams Parlement – Commissievergadering
31 maart 2009

Inleiding

- **Abafim-studie** continueert vroegere studies (KUL, KBC)
- **Aanbevelingen commissie VandeVoorde**
- **Metten van intergewestelijke stromen**
  - *Methodologische problemen* (woonplaats versus werkplaats, beleidsaanbevelingen?) ; gevolg: nood aan complementaire studie: dragen fiscale stromen bij tot inkomensconvergentie dan wel divergentie?
  - *Statistische problemen*: geobserveerde of 'samengestelde' horizontale verdeelsleutels, ontbrekende data ;
gevolg: fouten-marge

In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

Update Abafim-studie

- **Data: NBB regionale rekeningen 2005, Riziv 2005**
- **BTW en accijnzen: samengestelde horizontale verdeelsleutel: oa. op basis van budgetenqûete (zie verder NBB)**
- **Personenbelasting, socialezekerheidsbijdragen : regionale toewijzing op basis van woonplaatsprincipe ; vennootschapbelasting op basis van aandeel in toegevoegde waarde**
- **Scope van studie: intergewestelijke fiscale stromen in federale begroting, sociale zekerheid en in financiering van G&G (afwijking van 'juste retour')**

In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

Update Abafim-studie (vervolg)

- **Regionale aandelen in middelen federale overheid en sociale zekerheid**

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Middelen federale begroting	60,74%	29,13%	10,13%
Middelen sociale zekerheid	62,07%	28,66%	9,27%

In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

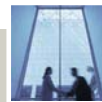
Update Abafim-studie (vervolg)

- **Weerhouden uitgaven federale begroting**
  - **Overheidsinvesteringen, overheidspensioenen, sociale voorzieningen en geld**
- **Weerhouden uitgaven financiering G&G**
  - **Bijkomende bevoegdheden, solidariteitsmechanisme, trekkingsrechten werklozen, BTW-dotatie (basis en bijkomende middelen), buitenlandse studenten, dotatie ter compensatie van het kijk- en luistergeld**

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

Update Abafim-studie (vervolg)

Resultaten (in miljoen euro)

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Fiscale stromen in Rijksmiddelenbegroting	782	-342	-440
Fiscale stromen in sociale zekerheid	2767	-2713	-55
Fiscale stromen in financiering van Gemeenschappen en Gewesten	1222	-1168	-54
Totaal	4771	-4223	-549

+ : uitgaande fiscale stroom ; - : inkomende fiscale stroom

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

Update Abafim-studie (vervolg)

Ter info (niet ter vergelijking): Resultaten Abafim Studie 2003 (in miljard euro)

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Fiscale stromen in Rijksmiddelenbegroting	1,52	-1,92	+0,40
Fiscale stromen in sociale zekerheid	3,74	-2,10	-1,65
Fiscale stromen in financiering van Gemeenschappen en Gewesten	1,32	-1,35	+0,03
Totaal	6,58	-5,37	-1,21

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

NBB-studie

- **Personenbelasting, socialezekerheidsbijdragen: woonplaatsprincipe ; vennootschapbelasting: volgens regionaal aandeel in toegevoegde waarde ; samengestelde horizontale verdeelsleutel BTW en accijnzen (niet alleen op basis van huishoudenquête)**
- **Fiscale stromen aan inkomstzijde en aan uitgavenzijde worden afzonderlijk berekend: via afwijkingen ten opzichte van het gemiddelde per capita in het Rijk**

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

NBB-studie (vervolg)

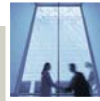

Resultaten (in miljoen euro)

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Overheidsontvangsten	5052	-5136	83
Overheidsuitgaven	790	-920	130
Totaal	5843	-6056	212

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

NBB versus (update van) Abafim

In vergelijking met Abafim verrekent NBB quasi alle ontvangsten federale overheid maar beperkter aantal uitgavenposten

Abafim bekijkt 3 deelboekhoudingen ; impliciete veronderstelling: de niet weerhouden federale ontvangsten worden verdeeld op basis van 'juste retour' (geven geen aanleiding tot intergewestelijke fiscale stromen)

NBB veronderstelt dat de niet weerhouden federale uitgaven gelijk per capita verdeeld zijn in de regio's (geven geen aanleiding tot intergewestelijke fiscale stromen)

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

Mix van NBB en Abafim-studie

- **NBB- benadering toepassen op in Abafim studie weerhouden uitgavencategorieën:** op die manier wordt naar alle inkomsten van de federale overheid gekeken terwijl aan de uitgavenzijde de beschikbare informatie over regionale uitgaven wordt aangewend.
- **Resultaten** (in miljoenen euro):

	Vlaanderen	Wallonië	Brussel
Overheidsontvangsten	4429	-4517	87
Overheidsuitgaven	1610	-1137	-473
Totaal	6039	-5653	-386

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

Aanbevelingen

- **Zowel Abafim als NBB-studie kunnen vertekend zijn: ‘empirie’ (zie mix van Abafim en NBB) toont aan in welke richting**
- **Nood aan stabiele berekeningsmethode (cf loonnorm)**
- **Nood aan complementaire macro en micro studies**

■ ■ ■ ■ In opdracht van Vlaams Vice-Minister President
Dirk Van Mechelen

